

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Економічний факультет

Кафедра теоретичної і прикладної економіки

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ**

Освітня програма Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Спеціальність 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність"

Галузь 07 "Управління та адміністрування"

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 29 серпня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи ринкової економіки
Викладач (-і)	Мацола Михайло Михайлович, доц., к.е.н., доц. кафедри теоретичної і прикладної економіки; Боборикіна Ірина Євгенівна, ас. кафедри теоретичної і прикладної економіки
Контактний телефон викладача	+380502862926 +380938462108
Е-mail викладача	mykhailo.matsola@pnu.edu.ua iryna.boborykina@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку консультацій, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ktipe.pnu.edu.ua/графік-проведення-консультацій/ .
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Навчальна дисципліна "Основи ринкової економіки" є складовою професійної підготовки бакалаврів за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. Вивчення навчальної дисципліни є необхідною передумовою для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності. Важливим результатом навчання повинно стати розуміння функціонування ринкового механізму, проблем і суперечностей розвитку ринкових процесів. Для ефективного прийняття рішень в роботі за фахом необхідним є системне розуміння функціонування ринкових інститутів, ринкової інфраструктури, внутрішнього і зовнішнього ринків, різних форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин, основних аспектів життя суспільства в умовах ринкових відносин та вміння аналізувати сучасні ринкові процеси і оцінювати кон'юнктуру ринків. Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характерні особливості та структура ринкової економіки. 2. Механізм функціонування ринків та ринкової інфраструктури. 	
3. Мета, завдання та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни "Основи ринкової економіки" є досягнення всебічного повного та глибокого розуміння студентами найважливіших елементів ринкової економіки та їх загальної характеристики. Важливою складовою підготовки є розуміння механізмів ринку досконалої та недосконалої конкуренції; теорії фірми і організаційних форм бізнесу; ринків факторів виробництва; національного виробництва в цілому; ролі та меж втручання держави в господарські процеси; моделей макроекономічної рівноваги та проблем макроекономічної нестабільності; кредитно-грошової та податково-бюджетної системи сучасної ринкової економіки;</p> <p>Завданнями вивчення дисципліни "Основи ринкової економіки" є вивчення та осмислення студентами теоретичних аспектів економічного життя сучасного суспільства, озброїти студентів науковим інструментарієм економічного аналізу, економічним стилем мислення з урахуванням реальностей, що склались в економіці України, її особливостей та перспектив; сприяти підготовці висококваліфікованих фахівців з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, які б володіли базовими та спеціальними знаннями в галузі економіки, бізнесу, підприємництва, були обізнані з ринковою термінологією, володіли практичними навичками та економічним інструментарієм.</p> <p>Відповідно до вимог освітньої програми студенти повинні:</p>	

знати:

- зміст та механізм дії економічних законів, тенденцій та явищ в економіці;
- зміст сучасної ринкової економіки для застосування його у професійній практичній діяльності;
- зміст категоріально - понятійного апарату навчальної дисципліни з метою його застосування в майбутній діяльності;

вміти:

- аналізувати економічну ситуацію та робити висновки;
- розвивати творчий потенціал, що спрямований на досягнення успіху у професійній діяльності, підтримувати прагнення до самовдосконалення та найвищої професійної майстерності;
- вільно орієнтуватися в тенденціях змін в економічному розвитку;
- визначати пріоритетні галузі, механізми структурної перебудови економіки, основні напрямки розвитку бізнесу та інвестиційної діяльності;
- використовувати знання з ринкової економіки як підґрунтя для набуття досвіду в сфері підприємництва, торгівлі, біржової діяльності;
- застосовувати методи дослідження та аналізу сучасного стану економіки, вітчизняного ринку;
- визначати вплив різних факторів на економічний розвиток країни, обґрунтувати заходи щодо підвищення ефективності господарської діяльності;
- самостійно приймати економічні рішення.

4. Результати навчання (компетентності)**Результати навчання**

ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

ПРН 5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

ПРН 13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

Компетентності

ІК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях;

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.

СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни 180 год

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	30
семінарські заняття	30
самостійна робота	120

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність, освітня програма	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий

1	076 Підприємництво , торгівля та біржова діяльність	1	нормативний			
Тематика курсу						
Тема	кількість год.					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції	семінари	самостій на робота	лекції	семінари	самостійна робота
Тема 1. Моделі ринку та економічної політики.	2	2	8	1	1	10
Тема 2. Товарно-грошові відносини та ринкова економіка.	2	2	8	1	1	11
Тема 3. Роль та завдання держави і органів місцевого самоврядування в ринковій економічній системі.	2	2	8	1		10
Тема 4. Політика регулювання в ринковій економіці.	2	2	8	1	1	10
Тема 5. Економічний потенціал держави та його використання в умовах ринкової економіки	2	2	8	1	1	11
Тема 6. Нестабільність та циклічність розвитку у ринковій економіці	2	2	8	1	1	11
Тема 7. Функціонування інфраструктури національного ринку.	2	2	8		1	11
Тема 8. Суспільний добробут та ринкова економіка.	2	2	8	1	1	11
Тема 9. Фінансовий ринок.	2	2	8	1		10
Тема 10. Ринок праці.	2	2	8	1		11
Тема 11. Ринок інформації, інновацій та інтелектуальної власності	2	2	8	1	1	10
Тема 12. Ринок товарів і послуг.	2	2	8	1		11
Тема 13. Ринок цінних паперів.	2	2	8		1	10
Тема 14. Валютний ринок.	2	2	8		1	10
Тема 15. Глобальні ринки.	2	2	8	1		11
Усього годин	30	30	120	12	10	158
6. Система оцінювання курсу						
Загальна система оцінювання курсу	100 балів – (50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен)					
	Поточне оцінювання та самостійна робота			Екзаменаційна робота	Сума балів з навчальної	
	Модуль 1	Модуль 2				

	Змістовий модуль 1 поточний контроль	Змістовий модуль 2 поточний контроль	Змістовий модуль 3 Самостійна робота	(екзамен)	дисципліни
	Теми 1-6	Теми 7-12	Теми 1-12	Теми 1-12	
	20	20	10		
	50			50	
Семінарські заняття	Поточні оцінки 2, 3, 4, 5, які можуть отримати під час семінарських занять сумуються і розраховується середнє арифметичне (із заокругленням до десятих). Середній бал за поточний контроль переводиться у 40 бальну шкалу.				
Самостійна робота	Студент опрацьовує питання, що призначенні для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання (дві спроби – кращий результат). Максимальна кількість балів за тестування становить 10 балів.				
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент повинен набрати не менше 25 балів у сумі за три змістові модулі: ЗМ 1. Поточний контроль (1-20 балів). ЗМ 2. . Поточний контроль (1-20 балів). ЗМ 3. Самостійна робота (1-10 балів). Якщо студент набрав менше 25 балів. Дозволяється, як виняток, з дозволу декана економічного факультету за заявою, погодженою з кафедрою теоретичної і прикладної економіки, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.				

7. Політика курсу

Підсумковою формою контролю є екзамен, який проводиться виключно у письмовій формі. Максимальна кількість за екзаменаційну роботу 50 балів. Структура білета включає 5 завдань. Правильна відповідь на кожне питання білету оцінюється максимум в 10 балів.

Студентам, які мають з навчальної дисципліни оцінку від 1 до 49, були недопущені або не з'явилися на екзамен, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами.

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а нб округляється.

8. Рекомендована література

1. Алексєєв І.В., Колісник М.К. Гроші та кредит: Навч. посіб. – К.: Знання, 2009. – 253 с.
2. Алімов О.М., Даниленко А.І., Трегобчук В.М. та ін. Економічний розвиток України: інституціональне та ресурсне забезпечення: Монографія. – К.: Об'єднаний ін-т економ. НАН України, 2005. – 540 с.
3. Антонюк Л.Л. Міжнародна конкурентоспроможність країн: теорія та механізм реалізації. Монографія. – К.: КНЕУ, 2004.
4. Беляєв О.О. Інституціональні складові формування ринкової економіки // Проблеми формування ринкової економіки. – К., 2002.
5. Волков О.І., Денисенко М.П., Гречан А.П. та ін.. Економіка та організація інноваційної діяльності. Підручник (третє видання). – К.: Центр учбової літератури. 2007. – 662 с.
6. Гронтовська Г.Е., Косік А.Ф. Макроекономіка: навч. посіб. - К., 2010. - 672 с.
7. Головніна О.Г. Основи соціальної економіки: підручник/ О.Г. Головніна. – 2-е вид. перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури. 2013. – 648 с.
8. Державне регулювання економіки: Навч. посібник / С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – К.: КНЕУ, 2005. 440 с.
9. Економічна безпека: навч. посіб. / за ред. З.С. Варналія. – К.: Знання, 2009. – 647 с.
10. Інституційні засади формування економічної системи України: теорія і практика / За ред. З.

- Ватаманюка. – Львів: «Новий Світ-2000», 2005. – 648 с.
11. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: підруч. (для студ. вищ. Навч. закл.) – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
 12. Національна економіка: навч. посіб. / Л.О. Петкова, Р.Ф. Пустовійт, А.О. Ходжян та ін.; За заг. ред. проф. Л.О. Петкової. – К.: «МП Леся», 2009. – 288 с.
 13. Національна економіка: підручник / За ред. проф., к.е.н. П.В. Круша. – К.: Каравела; Піча Ю.В., 2008. – 416 с.
 14. Економічні системи: Навч.-метод.посіб: Пер. з англ.. – К.: Амадей, 2002.
 15. Леоненко П.М., Черепніна О.І. Сучасні економічні системи: Навч.посіб. – К., 2006.
 16. Коваленко Д.І. Гроші та кредит: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2009. -320 с.
 17. Основи інвестиційно-інноваційної діяльності, Навч. посіб. / За науковою редакцією В.Г. Федоренко – К.: Алерта, 2004. – 431 с. – Бібліогр.: с. 422-431.
 18. Федоренко В.Г. Інвестування: Підручник. – 2-ге вид. перероб. і доп. – К.: Алерта, 2008. – 448 с.

Інформаційні ресурси.

1. Актуальні проблеми економіки www.eco-science.net.
2. Економіка і держава www.economy.in.ua.
3. Економіка України www.nbu.gov.ua
4. Економіка та підприємництво www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Etp/texts.html
5. Економіка. Фінанси. Право www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Efp/texts.html
6. Економіст www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ekonomist/index.html
7. Економічна теорія www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/ET/index.html
8. Ефективна економіка www.economy.nayka.com.ua
9. Економічний часопис – XXI www.soskin.info/ea
10. Бюлетень Національного банку України www.bank.gov.ua
11. Бізне www.business.ua
12. ЛігаБізнесІнформ www.liga.net.com.ua

Допоміжні джерела інформації

1. Офіційний сайт Верховної Ради України <http://rada.gov.ua/>.
2. Державна служба статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України www.kmu.gov.ua.
4. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі <http://www.me.gov.ua/>.

Викладач

Мацола М.М.
Боборикіна І.Є